

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4
Helyben házhoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
hannep utáni napok kivételével.

Beszerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczna-utca 8.

A szerkesztőség káriratokat visszavádat
vagy megöröszése nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A józanok ökle.

Most, hogy a nevelés leghivatottabb tényezőinek egyesülete, az Országos Közpiskolai Tanáregyesület, oly bántó módon tagadja meg létjogát; új tér nyílik századunk sivár materializmusának bírálataira.

Minden gondolkozó ember érzi, hogy a szociális erők nagy összeütközése, súlyos problémák elé állította az emberiséget. Sajnos a liberális szellem csak felvette a súlyos kérdéseket, csak szembeállította egymással az érdekcsoportokat, de feleletet adni nem tud, békét, egyetértést teremteni nem akar. Frivol zajjal, kevés alapossgal dobja a társadalmi életbe jelszavait: megakasztja a békés haladást, tönkre teszi a múlt tradícióit, megmérgezi az irodalmat s iparkodik megszeretni az iskolákat, hogy az ifjuság odaadja lelkének tiszta idealizmusát az ő cifra rongyaiért!

Hol van megírva, hogy tétlenül kell néznünk-e garázdálkodást? Ki tiltja meg, hogy ne gondoljunk fájó szívvel a haza jövőjére; hogy ne kérdezzük önmagunktól: »Lesz-e gyümölcs a fán, melynek nincs virága?»

Nem a felekezeti, vagy mondjuk keresztényi öntudat parancsolja a beavatkozást, hanem az örök igazság, a logikai kényszerűség, mely nem engedi, hogy egy nemzet odadobja jövője harcosait, egy muló, még ki sem alakult társadalmi formának.

Ne áltassuk magunkat. Nem vagyunk mi sem szabadok, sem függetlenek! Mi csak megalkudtunk a politikai és gazdasági kényszerűséggel és szükségünk van egy jellemes, tisztaerkölcsű nemzedékre, a mely a múlt eszméiért rajongva a jövőnek dolgozik. Új nemzedékre, a melynek nem a külső hatás, a feltűnő siker lesz a becsvágya, hanem a belső érték, a férfias célok, a kitartó lélekemelő küzdelem.

Nincs nemesebb foglalkozás, mint nevelni a jövő Magyarországa szellemi arisztokráciáját s lám, e nevelők is nyílt harcot kezdenek egymással. Napilapokban szellőztetik harcaikat s az ifjuság, — melyet a szülők szerető aggódással biztat reájuk, — figyeli őket s a vereséget mindkét párt ott szenvedni, hogy az ifjuság erkölcsstelen, léha, hétköznapi lesz. Kérdjük:

Kinek van joga egy zavaros, ki sem alakult világnézetnek tért hódítani az ifjuság között?

Kinek van joga kiirtani az ifjuság szivéből a hitet és a tiszta idealizmust, kinek van joga tönkretenni jellemét és akaratszilárdságát; mikor a jövő egész embereket követel, mikor e honnak eszmék tüzetől égő nemzedékre van szüksége? Urak, feleljetek!

A béketárgyalások. Ma egész délelőtt folytak a béketárgyalások. *Kossuth* Ferenc lakásán tíz órakor konferencia volt, melyen többek közt *Andrássy* Gyula és *Apponyi* Albert vettek részt. Ezalatt *Berzeviczy* *Justh* Gyulával tárgyalt az elnöki szobában, közel háromnegyed óráig. *Berzeviczy* azután *Kossuth* Ferencet kérte magához, a ki tizenkét órakor a Házba jött és vele tárgyalt, *Berzeviczy* még tanácskozni fog *Andrássyval*, *Apponyival* és *Désy* Zoltánnal. Ertesülésünk szerint *Justh* Gyula ma kifejtette a képviselőház elnökének, hogy komoly béketárgyalások akkor kezdődhetnek, ha a kormány valamely konkrét békeajánlattal jön.

A hosszupályi mandátum. *Beöthy* László mandátuma ellen beadott petíció ügyében a lapok tévesen azt közölték, hogy ennek tárgyalására a Kuria ez évi november hó 7. napját tűzte ki. Mint a »Pol. Hir.« jelenti, a tárgyalás határnapja október 31-én délelőtt

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Vasárnapról-vasárnapra.

A hajsza,

a vad, durva, erőszakos hajsza a katolicizmus ellen, mely eddig elbujva, a sötét páholyoduba elrejtőzve végezte alattomos munkáját, ma már nyílt erőre kapott, levetette fekete álarcát. Egyszer itt, másszor ott üti fel borzas fejét, itt is, ott is vicorítja mérges fogát, nem törődve azzal, hogy ez a dühös fogcsattogtatás, ha úgy ártani, amint ott szeretnék, nem is tud, de a komolyan gondolkozó emberek nagy tömege előtt legalább is — fűlsértő.

Folynak az előcsatározások, tüzzel-vassal, merészen, vakmerően az egyikről, amelyik támadott, a másik rész, amelynek a védelemre már kitudja mióta sikra kellett volna szállani, még csak nem érgen kezdett tegyverkezni.

De nekünk nincs miért félni, nem ártanak ezek a támadások. Szinte szeretném azt mondani, hogy szükség volt és van rájuk. Mert — és itt eljutottunk az ezerszer és ezerszer han-

goztatott igazsághoz — ami táborunk, a katolicizmus egy nagy tömege még mindig a fásult nemtörődömség, a közöny, a birkatürelem rabja. Hiába hangzik a harci riadó, a nagy tömeg nehezen mozdul, tétlenül nézi a számban aránylag kicsiny, de erőben, sulyban, bátorságban, agilitásban nagy csapat működését.

De az ilyen merész, hivalgó, hengező támadások, a küzdelem mind erősebb és erősebb zaja fel fogja ébreszteni a közönyös nagy tömeget, a milliokat, azokat is, akik mellett észrevétlenül suhant el az idő, akik nem igen akarnak észrevenni a mi századunk, a mi modern korunk forrongó, előretörő, haladó, lüktető életének a lehetét és így hamarosan el fog jönni az idő, el kell jönnie, mikor ez is mind-mind oda fognak állani a tizezrek, a küzdelemben elsők mögé. Azért mondjuk, hogy nekünk ezek a támadások ártani nem, inkább használni fognak.

Nem mi indítottuk a támadást, nem mi vagyunk a türelmetlenek, de védekeznünk bátran, férfias önértéssel, ez kötelességünk.

Két világnézet áll szemben egymással, ezek a hét évezredes, örökölő kereszténység, a

másik ennek a fanatikus támadója, amely szeretné eltörölni a föld színéről, megsemmisíteni a christianizmust, hogy ami igazságaink helyébe hamis, hazug igazságokat, erkölcsstelen erkölcsöket adjon. Teszi mindezt hamis jelszavuk hazug cégére alatt, a kultura, a béke nevében. A társadalomban fogalomzavart igyekezik előidézni.

Azt állítják, hogy nem a katolicizmus, hanem a klerikalizmus a támadás oka, célpontja. Ez a kettő pedig voltaképpen egy. Azt én elhiszem, hogy nem törődnek azokkal, akik csak a keresztlevél szerint katolikusok, csak hogy nem ez ám az igazi katolicizmus, hanem az, amelynek hívei lelkükben, életükben, tetteikben mindig és mindenkor valóban azok, amit a katolikus, a keresztény szó kifejez. Es ezeket a tevékeny, gyakorlati, praktikus, igazi élő katolikusokat nevezik ők klerikalizmusoknak. Nos hát ezt az elnevezést nem utasítjuk vissza, hiába akarnak ez iránt a szó iránt gyűlöletet kelteni.

Es mi nem fogjuk túrni, nem is szabad túrnunk a katolicizmus ellen törő bármiféle hajsztát, nem engedjük, hogy a kultura cégére

KAJÁRI ÖDÖN

ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA HELYI ÉS VIDÉKI TELEFON
Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46.

497.

Készít villamos világítási és erőátviteli, valamint csengő és házi telefon berendezéseket.

A legjobb minőségű Dr. JUSTH-féle
Wolframlámpák 2 K 30 f.-ért kaphatók.

tíz óra. Ekkor kerül megvitatás alá az a kérdés, hogy szemben azzal, hogy a kérvényezők Fisch Ernő hosszúpályi nagybirtokos képviselővé való kimondását kérik és arra vonatkozó kérelmet is terjesztettek elő, mondja ki a bíróság, hogy van-e helye Beöthy László lemondása folytán az eljárás megszüntetésének. — *Holló* Lajos mandátuma ügyében október hó 31-én hirdeti ki a Kuria második tanácsa a beadott új kérvény tárgyában hozandó határozatát.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 28.

Náday Lajos alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Bemutatja a Kuria átiratát, melynek alapján Jeluka Pál mandátumát véglegesen igazoltnak nyilvánítja. Bemutatja a beérkezett kérvényeket.

Az interpellációs könyvből a következő új interpellációkat olvasták fel:

Batthyány Tivadar gróf interpellációja a szegszárdi közalapítványi felügyelőség áthelyezése dolgában.

Sorra kerül

a névszerinti szavazás

Pozsonyvármegye feliratán.

Bosnyák Géza (Justh-párti) kifogásolja azt a sietséget, mellyel a magyar parlament többsége a véderőjavaslatokat keresztül akarja erőszakolni, amikor Ausztriában még nem is tudják, hogy mikor kerülnek az osztrák parlament elé a javaslatok. Hivatkozva Tisza István ama nyilatkozatára, hogy a munkapárti képviselők programbeszédjükben nem jelentették be

a létszámemelést: nem tartja jogosnak, hogy a munkapárti képviselők a véderőjavaslatok megvalósulását elősegítsék. Adatokkal bizonyítja, hogy a véderőjavaslatok néhány osztrák vállalkozót milliókhoz és az ország ezreit koldusbot-hoz juttatja. Igazságtalanságnak mondja, hogy az altisztek szolgálati idejét meghosszabbítja s **Kovácsy** Kálmán álláspontjával szemben sokallja a tanítók egyéves katonai szolgálatát. A véderőjavaslatok a kivándorlás fokozására szolgálóak.

Ülés vége 2 órakor.

A minorita rendfőnök nyílt levele. Dr. **Lakatos** Ottó a magyarországi konventuális minorita-rend főnöke, nyílt levelet intézett dr. **Négyessy** Lászlóhoz, az Országos Tanáregyesület elnökéhez.

Az egyesület választmánya tudvalevően azzal a kívánsággal fordult az államhoz, hogy a jövőben telekezeti iskolákat ne szervezzen és ne segítse. Dr. **Lakatos** Ottó ezt igazságtalanságnak tartja, különösen az ő rendjére nézve. Arra hivatkozik, hogy ezelőtt a minorita rendnek számos középiskolája volt az országban, de az állam a rendet az ököljög fölére nem ismerhető jelenségei között a középiskolák teréről csaknem egészen leszorította.

»Most az történik, — ugymond a rendfőnök, — hogy az állam felismerve beteg társadalmunkban a vallásos nevelés szükségességét, hathatósabban óhajtja a szerzetes-rendeket hazafias munkájukban támogatni. »Ez az igazságtalanságok jóvátétele. Es ezért rosszalja a Tanáregyesület állásfoglalását és heves támogatást. De bizik **Négyessy** László bölcsességében, hogy az Országos Tanáregyesületet megállítja azon az úton, a melyen az utóbbi időben minden ellenkező állítás dacára is félreismertetlenül halad a vallástalan irányzat felé.

Ötszáz munkásház Biharban.

Eladják a Körözsaskasárnyát.

A vármegyében tervbe vett gazdasági munkáslakások ügyét **Fráter** Barnabás alispán kivételte, feledésből és nagy apparátussal kezdte meg ennek a fontos ügynek az elintézését. A munkáslakások ügyével tegnap a közgyűlés által kiküldött bizottság foglalkozott és megállapította a további teendő programját. Ugyancsak a tegnapi ülésen foglalkoztak a szintén régen húzódó Körözsaskasárnya eladásának kérdésével is, mely a tegnapi határozat alapján, decemberre végleg rendezve lesz.

A két ügyben kiküldött bizottság ülésén **Fráter** Barnabás alispán elnökölt. Jelen voltak **Szählender** Károly, **Des Echerolles** Kruspér **Gilbert**, **May** Sándor, **Baranyi** András, **Wallner** Ödön dr.

A munkásházak ügye.

Az ülés megnyitása után az alispán ismertette az értekezlet tárgyát és felkérte **Baranyi** Andrást főjegyzőt a munkáslakások ügyének előadására. Az iratok ismertetése után az alispán indítványára kimondta a bizottság, hogy most már akcióba lép és a munkáslakások felépítése iránt megteszi a szükséges lépéseket.

Első sorban az összes járási főszolgabírákat kéri fel a bizottság, hogy megfelelő körültekintéssel jelöljék meg a járásaikból azokat a községeket, melyekben munkáslakásokra van szükség. A munkáslakásokat igénylő községekkel bocsátkozzanak tárgyalásba a főszolgabírák, hogy a lakásokra, milyen anyagu támogatásokat hajlandók nyújtani. Természetesen ahol a községek nem lesznek szűkölkűek és p. o. a szükséges telket díjtalanul bocsátják a

alatt törjenek az ellen a christianizmus ellen, amely az igazi kulturába lelket, életet öntött eddig és tud önteni ezután is. **La—Ly.**

Lement a nap . . .

Irta: Mányiné Prigl Olga.

A kis szalónra ráborult az alkonyat szürkése. Elmosódó, lágy konturok olvadtak össze a könnyű füstfelhővel, mely egy elszítt cigarettanya nyomán kavargott a szélhűtött, szinte izzó levegőben. Az asztalon karcsú, magas vázában két piros szegfű lankadozik szomjas pihéggel mellette a három szál sötétlila ibolya már megadta magát sorsának. Összezsugorodva várta a közeli bizonyos halált. Az asszony újból két hasábot dobott a tüzre. Idegeskedett s a kályhaajtó megégette a kezét. Keskeny, ivörös csik maradt utána.

A férfi ott ült a kerevet sarkában s az asszonyt nézte. Nézte, de nem úgy, mint azelőtt. És az asszony érezte, hogy egy idő óta az a tekintet keresztülütődik rajta. Olyankor kiáltani szeretett volna mindig, valóságos fizikai fájdalom volt. Most is megérezte s könnyecsek gördültek végig az arcán sebes egymásutánban. A férfi nem vehette azt észre. Talán a másik percben rájok taposott, arra a lélekből sajtot, anyaggá vált szenvedésre, mely végigfutva a lilaszín kis otthonkán, meghúzódott a szőnyeg valamelyik sarka virágkelyhében.

Nagy, mély csönd.

— Menjek? — mondta a férfi.
— A hogy magának tetszik! — volt rá az ideges felelet.

— Alkalmatlan vagyok magának?
— Epen ezt akarom magától kérdezni. Egy idő óta igen különösen bánik velem. Sért, bánt, kutat utánam, mintha csak ürügyet keresne a szakításra. Hitelt ad minden alacsony rágalomnak, mende-mondának s ezt szemembe mondja, olykor társaság előtt. Lebirál, kedvemet veszi mindentől, mit akar ezzel elérni? — En nem lélek utjába, kinyitom a kalitkája ajtaját . . .

A férfi ingerülten:
— Valóságos színésznő! — Es mondja, hánszor játszotta el már ezt a szerepet?

Az asszony:
— Itt van már megint a gyanúsítás! Remek taktika. Megkönyíti a lelkiismeretét azzal, hogy a másik előbb csalta meg. Ergo: ő csak a kölcsönt adja vissza. Gratulálok, kitűnő ügyvéd lenne magából . . .

A férfi:
— De hát miről van szó?
— Óh kis ártatlan, mintha nem tudná! — Fáj, iszonyuan fáj, hogy épen magát kellett így megismernem. Magát, a lovagias embert, a talpig karaktert, a kibén imádtam a magyar faj minden büszkeségét, gögjét, könnyelműségét, még hibáját is . . .

Lámpát gyújt. Szőke haja megcsillan a sárga fényben, üde piros arcán alig látszik meg,

hogy már benne van a Balzac érdekes asszonyainak harmincas éveiben.

A férfi:
— Nem értem . . .
Az asszony idegesen kacag:
— Eh, magok olyan nehéz felfogásuak sok tekintetben, de viszont másról többet tudnak, mint a mennyit kellene. Maga édes barátom fél, gyáva, mint a rossz diák, a ki azt hazudja, hogy a gyomra fáj, csak hogy ne kelljen felelnie.

Ne, ne szakítson félbe . . . Maga valóságos torturát állatott ki velem, a mikor szinte tüntetőleg, maga szerint revanchképen udvarolt, táncolt előttem a legkacérabb lányokkal, a kiknek meghódítása bizonyára nem vált nagy dicsőségére. Es én épen azért nem is féltettem magát egy cseppet sem. Nem, de mikor «azok» diadaluktól ittasulva mámoros arccal dicsékedtek széltében, lekicsinyelve engem, sejtettem, mintha maga kicsinyített volna le előttem, — ez, engedjen meg, felkavarná egy jégsarki eszkimó asszony flegmatikus véréit is . . .

Ismétlem, maga fél. Nem párbajtól, melyre a férjem hívna ki, — hisz tudja, egyikünk se tartozik számot adni érzelmeink felől senkinek. Függetlenek szabadok vagyunk. Hogy valami bizonyos, delejes varázkör egymás közelébe tartott és vonzott mindig, arról nem tehetünk, azért egy felsőbb hatalom tartozik számot adni.

Maga fél . . . A nagy szabadságunktól, a függetlenségunktől fél. Maga egy lakatlan, gazdátlan kertből szakithatta a rózsákat, nem a

Valódi Perzsa és Szmirna-szőnyegek legolcsóbb árban kaphatók
Haas Fülöp és Fiai cég RIMANÓCZY-PALOTA.
Szőnyeg, függöny óriási választékban.

vármegye rendelkezésére, ott hamarabb épülnek fel a lakások.

A főszolgabírák kötelesek lesznek az ügyet magasabb erkölcsi szempontokból is bírálni és javaslataikat csakis olyan munkások részére tehetik meg, akik nem könnyelmű alkoholisták, vagy izgató szociáldemokraták. Összesen ötszáz új munkáslakást fognak építeni. Az építési költségekre egymillió korona van előirányozva, melynek felét a vármegye, felét pedig a kormány viseli.

A Körözs-kaszárnya

Ügyét szintén tárgyalás alá vette a bizottság. A törvényhatóság határozata alapján kimondták, hogy a város által felajánlott 98,000 koronáért nem adják el a telket, mert az lényegesen többet ér. A kaszárnyát nyilvános árverésen fogják értékesíteni. A kikiáltási ár 100,000 korona lesz. Bánatpénz 10000 korona. Az árverésnek még a decemberi közgyűlés előtt meg kell történnie.

Az árverés foganatosításával dr. Wallner Odón vármegyei főügyész bizta meg a bizottság azzal a meghagyással, hogy az árverés eredményéről a decemberi közgyűlésen tegyen jelentést.

A kaszárnyát az új tulajdonos csak március 1-én kapná meg, mert akkor jár le a kincstárral kötött bérleti szerződés. Az árverés csakis a törvényhatóság jóváhagyása után lesz jogerős.

Az erőszak és a kormány. Egy bécsi lap értesülése szerint a kormány, ha a béketárgyalások nem vezetnének eredményre, levonja a konzekvenciát és anélkül, hogy az erőszakhoz folyamodnék, helyreállítaná a parlamenti munkát.

máséból, ahol ugyan a körmére koppintának, de ahol a kézre ment volna, ahol nem kellett volna érte megdolgozni. Maga félt, hogy egyszer a gazdátlan kertnek véletlenül maga lenne a gazdája.

Féltremagyarázta az én anyáskodó, oktató szerepemet, a mikor én pozícióhoz, életcélhoz akartam juttatni. Nem is csodálkozom, ha ez érdeklődő világban a maga egyenes, szép lelke is megtántorodott és nem látott tisztán. Maga nem értett meg engem.

Mit gondol, nem lett volna tőlem nagyobb az áldozat, hogy a felesége legyek? Nekem, aki talán idősebb is vagyok magánál egy-két esztendővel. Nekem, a kinek talán egy-két év múlva festeni kellene az őszülő hajamat s fűzőbe aludni, hogy a karcsúságomat el ne veszítsem. Kit, ha nem is volna rá oka, mégis lesajnálnának az asszonyok? — Egy-két esztendő az enyém. Remélem a nagy lányom előtt nem csókolódnának . . .

Ha visszaemlékezem, most már értem egyes elejtett szavait, de akkor a forróság, a mámor sükketté és vakká tett. Nem láttam, nem hallottam semmit. Mintha egy óriási őserdő közepében csak mi lettünk volna ketten, s a látóhatáron a lemenő nap nagy, vörös korongja, mely biztatott, csábított: siess, siess! Alkonyodik, az óra üt, az árnyak nőnek, este lesz.

Még nincs itt az este, de én szeretném

Hová lett a ligeti tó?

Pocsolya a Bunyitay-liget közepén.

Van Nagyváradnak sok más nevezetességei között egy városligete is, a Bunyitay-liget. Nemrégén parkirozták ugyan és így bizony nyáron sem nyújt még árnyékot a liget, de megvan legalább a reményünk arra, hogy a kis csemeték megnőnek és majd a jövőben árnyas szép lombos fák között fogunk sétálni. Ennek a ligetnek a közepén van egy tó, amely egy kis szigetet usz körül.

A városliget tavát néhány esztendeje rendezték, be és kivezető csatornát készítettek és így mindenki remélte, hogy ha liget még nincs is, de ott van a tó tiszta vízzel, amelyen nyáron csolnakázhatunk, télen korcsolyázhatunk és a tó, ha hófehér hattyuk nem is uszkálnak benne, mégis vonzóvá fogja tenni ezt az egészséges, üde fekvésű helyet, melyet egyik oldalról a Sebes-Körözs vize, másik oldalról pedig a szőlőhegyek veszik körül.

Most azonban a tó vize kezd eltűnedezni és ha így halad, lassankint épp olyan sorsra jut, mint a tavalyi hó: elpárolog egészen.

Azok a kevesek, kik a város aszfaltos utcáiról véletlenül kivetődnek a ligetbe, megütkezéssel látják, hogy a tó helyén hatalmas — hogy is mondják? — pocsolya van.

A víz teljesen leapadva, sokat mondunk, ha 20—30 centiméternyire lepi el a sűrű iszapot, sőt van hely, ahol egy csepp viz sincs, csak piszkos pocsolya. És ez a romlott, egészségtelen, békanyálas víz, melynek sehol kioldása nincs, betegséget hozó párájával elárasztja a környéket.

Valóságos baktérium-telep fejlődött ki a Bunyitay-ligetben, pedig azt hisszük, *Bunyitay* Vince kanonok nem azért adta a liget rendezését,

behunyini a szememet, hogy azt higgyem, csak álom volt minden. Hogy maga nem kicsinyelte le önmagát akkor, a mikor lekicsinyelte azokat a csókukat, a mik valamikor a lelkéből fakadtak.

Ha valaki, aki magának a védelmére kelt, akkor az én voltam. A megalázott asszony, aki nem tagadta el érzelmeit, de aki a maga nevéhez és eljárásához piszkot nem engedett tapadni.

Hisz úgy imádtam, mint a pogány az ő bílványszobrát. Elvettem mindent magamtól, saját lelkiismeretemet, a társadalmi előítéletét. S az én istenségem egy könnyű gipszfigura volt . . .

Akár ez ni, — mutatta az asszony s a könyves polcra levett egy kis Zeusz szobrot. Becsaptak vele, azt hittem, hogy elefántcsont.

— Nagyságos asszonyomnak kitűnő szónoki képessége van, meghajlok előtte, — mondta a férfi, — de engedje meg, hogy egyúttal el is távozzam.

Sápadt volt, a keze jéghideg.

Az asszony behunyta a szemét, mint temetőkör szokta, mikor a koporsót a sirba bocsátják. Egy pillanatra kitérte karjait, láng viharzott át minden idegén, — azután csak bémán lehanyatlottak azok a gyöngéd simogató kezek.

Lement a nap . . .

zésére a 20,000 koronát, hanem hogy legyen a város közönségének egészséges, szép, pompás sétahelye, ahol a szabadban való szórakozások otthon találjanak maguknak.

Eppen ami modern, haladó kultúrvárosunkban nem szabad ilyen tarthatatlan állapotokat tűrni. Mert igazán különös képet vet a városra, ha ma, mikor minden város teljes erejével arra törekszik, hogy minél pompásabb, szebb, üde, egészséges levegőjű parkja legyen, mi még a meglévőket sem tudjuk gondozni, megbecsülni.

Finom női szabóság!

Tisztelettel értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy egy elsőrendű modern szabász vezetése alatt finom női szabóságot rendeztem be.

Tisztelettel

FLEGMAN

divatháza.

Bémer-tér.

Alapított 1888.

Az olasz-török háború.

Az olasz hadügyminiszterium tegnap tette közzé először a *véres statisztikát* és egyszeriben lelohadt a harcias lelkesedés. Most akar a hadügyminiszter *újabb tizezer löny* katonaságot küldeni Afrikába, de most már nem jelentkeznek olyan tömegesen, mint az első csapatszállítás idején s hogy teljes legyen a szám, az egyes ezredekben kisorsolták azokat, a kik a harctérre fognak menni. A hadüzenet első napján a jelentkezők közül kellett kisorsolni a katonákat, mert mindenki Tripolisba vágyódott.

Nemcsak az elesettek szörnyű névsora vetett véget a lelkesedésnek, hanem a *kolera* is. Az északafrikai expedíciós csapatok közt felütötte a fejét a sárga rém és a kormány ezt nem titkolhatja. De van még egy körülmény, amely elkedvetlenítette a katonaságot. A háború kitörésekor a lapok adakozásra szólították föl a nemzetet, hogy alapot teremtsenek az afrikai hősök családjainak, hátramaradt árvaik eltartására és az adományok bizony nagyon gyéren gyűlnek.

Az aostai hercegné és az arisztokrata hölgyek a kórházakban betegápolást tanulnak, hogy a harctérre menjenek.

Chiasso, okt. 28.

Luigi Barzini jelenti a harctérről, hogy Mumizo aviatikus kapitány vakmerő utat tett repülőgépen a sivatag fölött. Tripolisztól délre 55 kilométer távolságban rábukkant az arabok táborára s gyorsan visszafelé indult, hogy hirtel vigyen Briccola tábornoknak. Az arabok

Weiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyváradai temetkezési vállalatával és márvány művek gyárával Rákóczi-ut 13. sz. a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) ÁTKÖLTÖZÖTT.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakaratu pártfogását és támogatását új otthonában is kéri kiváló tisztelettel **Weiszlovits Lajos**

lövöldöztek az aeroplánra s négy golyó is érte a szárnyakat, de Mumizo sértetlenül tért vissza Tripoliszba.

Berlin, okt. 28.

Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a török helyőrség parancsnoka, Nechet pasa jó híreket küldött Tripoliszból. Tömegesen csatlakoznak hozzá az arab önkéntesek, lőszere és pénze bőven van.

Legjobb minőségű
valódi amerikai cipők
REICHARD áruhaza
cégnél kaphatók.

A kereskedelmi miniszter beköszöntője. Dr. Beöthy László kereskedelmi miniszter kinevezését általában örömmel fogadták, de különösen Bihar megyében és Nagyváradon fogadták őszinte örömmel a kinevezést. Beöthy László miniszter most hivatalos átiratban tudatja a kinevezést s hogy átvette a miniszterium vezetését. A Bihar megyéhez és Nagyvárad városához intézett beköszöntő a következő:

Ő császári és Apostoli királyi Felsége folyó évi október 18-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával a m. kir. miniszterelnök ur előterjesztése alapján engem kereskedelemügyi m. kir. miniszterre legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Midőn ezt a címmel ez uton is tudatnám s közölném, hogy a kereskedelemügyi miniszterium vezetését mai napon átvetem, egyszer színd felkérem a törvényhatóság közönségét, hogy engem a reám váró fontos közérdekű feladatok teljesítésére irányuló törekvéseimben törvényes hatáskörében támogatni sziveskedjék.

Budapest, 1911. okt. 25.

Beöthy.

Közös minisztertanács. Közös miniszteri értekezlet volt ma délután gróf Aehrenthal elnöke alatt a közös külügyminiszteriumban. Lukács László pénzügyminiszter és Beöthy László kereskedelemügyi miniszter tegnap este Bécsbe érkeztek és ugyancsak ma reggel Bécsbe indult gróf Khuen Héderváry Károly miniszterelnök, aki délből érkezett meg Bécsbe. A közös miniszteri értekezlet a boszniai vasutak ügyét tárgyalta, mert Aussenberg új hadügyminiszter már erősen sürgeti a vasutak építését. A mai értekezlet azonban nem hozott döntő határozatokat, mert a Gautsch kormány ma vagy holnap beadja lemondását és bár bizonyos, hogy Gautsch báró helyén marad, de az osztrák kormányban többféle változás lesz és döntést csak az új kormány hozhat. Eppen ezért a delegációk és a közös költségvetés

ügyében a jövő hónapban egy újabb közös miniszteri értekezlet lesz.

Bécsi hírek szerint a miniszterelnök vasárnap is Bécsben marad és kihallgatáson jelenik meg a király előtt.

UJDONSÁGOK.

* **P. Tomcsányi elutazott.** P. Tomcsányi Lajos jezsuita atya, aki a papnövevények egy hétig tartó szentgyakorlatát vezette és kontereocia beszédeivel felejthetetlen emlékeket hagyott a nagyváradiaknak, tegnap éjjel elutazott. P. Tomcsányi a tegnapi nap folyamán látogatást tett a püspöknél, a káptalan tagjainál és több világi előkelőségnél és azután visszautazott Budapestre.

* **Plébánosi beigtatás Várad Velenecén.** A veleneci r. kath. hívek agilis közkeletű plébánosát, Halász Gyulát még b. e. Szmezsányi püspök nevezte ki csaknem 4 évvel ezelőtt. De akkor a plébániaépületen végzett átalakítások miatt nem lehetett a beigtatást megtartani s időközben meghalt a püspök. Es egyuttal kegyura a plébániának. Most Széchenyi püspök megadta az elődje által kinevezett plébánosnak az investitúrát s ennek alapján ma lesz megtartva a beigtatás, mely 9 órakor veszi kezdetét a veleneci templomban. A beigtatást dr. Vucskics Gyula esperes végzi, utána Halász prédikál és misézik, délből pedig a plébánián ebéd lesz, melyre egyházi és világi előkelőségek hivatalosak.

* **Dr. Beöthy László leirata a vármegyéhez.** Beöthy László kereskedelmi miniszter tegnap leiratot intézett Bihar vármegye közönségéhez. A leiratban tudatja a miniszter, hogy a király október 18-án kereskedelmi miniszterre nevezte ki és hogy hivatalát elfoglalta. Ez alkalomból kéri Beöthy a vármegyét, hogy működésében támogassa őt.

* **Az ügyvédszövetség megalakítása.** A nagyvárad ügyvédi kar ma, vasárnap délelőtt tartja gyűlését, amelyen megalakítja az ügyvéd-szövetség nagyvárad osztagját. Az alakuló közgyűlés délelőtt 10 órakor lesz az ügyvédi kamara helyiségében.

* **A villamosmű bizottságának ülése.** Tegnap délután érdekes ülést tartott Nagyvárad város villamosművének felügyelő bizottsága, Rimler Károly polgármester elnöke alatt. Az ülés elején a magyar vasúti forgalmi bank beadványát tárgyalták, amelyben a Drágán vízmű villamárámát a város részére felajánlja 5 fillér egységárral, ha 50 évre szerződést köt vele Nagyvárad városa. Az áramszolgáltatási tervezetet azonban a bizottság nem találta mai alakjában tárgyalásra alkalmasnak, hanem javasolja a városi tanácsnak, hogy a részvénytársaságtól teljesen kimerítő szerződés tervezetét kérjen be. — A városi vasut áramátalakító telepe nem felel meg a szükségletnek s kibővítése elodázhatatlan, miért is a bizottság felkéri a városi tanácsot, hogy a kibővítés módjait a városi vasutal sürgősen állapítsa meg. — Végül dr. Adorján Emil betérjesztette a villamosmű szabályrendeletének módosítására

vonatkozó tervezetet. A bizottság sokszorosítja a tervezetet s a jövő ülésen veszi tárgyalás alá.

* **Az alispán Tenkén.** Fráter Barnabás alispán hétfőn folytatja a főszolgabírói hivatalokban megkezdett vizsgálatát. Hétfőn a tenkei főszolgabírói hivatalt fogja megvizsgálni.

* **A kórház egy negyedévi forgalma.** Dr. Fráter Imre kórházi igazgató főorvos tegnap terjesztette be az elmúlt negyedévről szóló kimutatását a betegforgalomról. A kimutatás szerint az elmúlt 3 hónapban összesen 3953 beteget kezeltek a kórházban. Ebből gyógyultan távoztak 1610 és meghalt 104. A többi további ápolás alatt maradt.

* **A tűzoltó-szövetség közgyűlése.** A biharmegyei tűzoltók-szövetsége ma, vasárnap délelőtt Nagyváradon, a megyeház termében tartja közgyűlését, Lukács Ödön elnök, t. o. főparancsnok elnöke alatt. A közgyűlésen az orsz. szövetség képviselője is jelen lesz, Bihar megyéből pedig mintegy 80-an jelentkeztek. Különösen érdekes tárgya lesz a közgyűlésnek a tűzoltó tanfolyam létesítésének kérdése. Ezekon kívül a falusi vizszolgáltatás stb. megbeszélése kerül szóba. A közgyűlés délelőtt 10 órakor kezdődik, ahova z. nével vonulnak fel a tűzoltók. Délből társasbéd lesz a Fekete Sas termében, délután pedig a nagyvárad tűzoltók diszgyakorlatot mutatnak be a vendégek előtt. A közgyűlésre vonatkozólag Lukács Ödön főparancsnok a következő felhívást hcsátotta ki:

A megyei szövetség közgyűlésére úgy a nagyvárad, mint vidéki tűzoltók a tűzoltó őr-tanyáról vasárnap reggel 9 órakor vonulnak fel. Felhívom tehát az önkéntes tűzoltókat, hogy egyenruhában teljes felszereléssel és sisakkal vasárnap reggel 9 órakor az őr-tanyán pontosan jelenjenek meg. Lukács Ödön parancsnok.

* **Halálozás.** A biharmegyei nőgyógyász Lujza Othonában meghalt öz. Papházy Lyubomérné szül. Popovits Ida, élete 84. évében. Temetése ma, vasárnap, október 29. délután fél 3 órakor lesz az Othon Lukács György-utcai házatól a gör. keleti egyház szertartása szerint.

* **Ülés az inasotthonban.** A nagyvárad inasotthon felügyelő-bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen Hlatky Endre főispán elnöke alatt dr. Vucskics Gyula, Cser János, Moskovics Farkas, Táray Sándor, Kálmán Ernő, Szűcs Izso és Derayei Imre családifő voltak jelen. Az ülésen folyó ügyeket tárgyalták. Előterjesztették a családifő jelentését, amely megjelent az iparostanonciskola értesítőjében. Szűcs Izso ipariskolai igazgató javasolta 3 tagu felügyelő-bizottság kiküldését, akik állandóan ellenőriznek az otthon működését, azonban a javaslatot mellőzték s azon óhajt fejezték ki, hogy inkább a felügyelő-bizottság tartson gyakrabban ülést. — Ezután előterjesztést tett az igazgató a Nagyvárad városa által létesíteni szándékolt nagy-szabásu iparostthonról s rámutatott, hogy az inasotthon részére is nagyobb helyiséget kellene építeni. Megbízták az elnököt és az igazgatót, hogy konkrét tervet terjesszenek elő, arra nézve, hogy azt hol és miből építenék fel. — Ezután a költségvetést tárgyalták. Ed-

20 százalékkal olcsóbb uri ruha beszerzési forrás.

Ha finom szövettől készült divatos és modern szabásu ruhát szeret viselni olcsón, sétáljon el

Darabont Gyula előnyösen ismert uri szabó divattermébe, Páris-u. 12. sz. alá, vagy hívja fel 980 sz. telefont,

mert azért van mellékutóban ez a különben teljesen modernül berendezett divatterem, hogy vevőit olcsón és jól szolgálhassa ki. **Dus raktárba** megérkeztek a legjobb gyármanyu angol, francia, skót és hazai szövetek, double felöltő és divat mellénykelmék berendezkedésem olyan, hogy a legkényesebb izlést is kielégíthetem. Műhelyemet és mintáimat bárki vételkényszer nélkül megtekintheti. **Elsőrendű munkaerők.** Vidékre mintát küldök, esetleg egy jól álló viselt öltöny beküldése elég, erről ujjat készítek. **Hitelképes egyéneknek és tisztviselőknak részletre is.**

dig egy-egy gondozott gyermek napi élelmezése 70 fillérbe került. Az élelmezés teljesen megfelelő, jó. Tekintettel azonban a drágaságra, a jövőre nézve napi 80 fillért állapítottak meg s így a költségvetés 24,000 koronát tesz ki. A bizottság végül megtekintette az ügyvezetést, a könyveket és az otthon helyiségeit. Mindent teljesen rendben találtak.

* **Eljegyzés.** Két köztisztviselőben álló nagyváradi család körében szép ünnepély folyt le tegnap este. Néhai *Óváry* Sándor, volt káptalani intéző és özvegye, nagyöllösi *Zsombory* Irma leányát, a váradi leányvilág egyik legkedvesebb, legbájosabb s legünnepeltebb tagját *Pankát* eljegyezte *Géher* Antal nagyképzetségű s városzerte általános rokonszenvenek örvendő fiatal gyógyszerész. Az eljegyzés csak a rokonság volt jelen, de a barátok és ismerősök széles körében is örömet keltett.

* **Kinevezés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke a vezetéke alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe *Bérczy* Endre ügyvédjelöltet díjtalan joggyakorlókká nevezte ki.

* **Az óvodai pótdó ügye a jogügyi bizottságban.** A múlt évi városi költségvetés tárgyalásánál dr. Adorján Emil törvényhatósági bizottsági tag indítványozta, hogy Nagyvárad városa szállítsa le az óvodai pótdó, mert a fentartás azt ugysem emésztí fel. Nagyvárad város tanácsa most a jogügyi bizottság véleményét óhajtja tudni, arra nézve, hogy az óvodák államosítása tárgyában a város és az állam között létrejött szerződés értelmében joga van-e a városnak az óvodai pótdó kulcsának leszállítására. Ez ügy megvitatása céljából Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága október hó 31-én, kedden délután 4 órakor a városbázán ülést tart.

* **A fugyivásárhelyi hid elkészült.** A kereskedelmi miniszter értesítette Nagyvárad városát, hogy a nagyváradi—kolozsvár—brassói állami közút 6—7 kilométernél levő szakaszán, Fugyivás hely mellett az 1. sz. hid újjáépítése befejeztetett. A miniszter a helyszíni szemle megtartását rendelte el és azt november 28-án délelőtt 9 órára tüzte ki, *Bakó* István kir. műszaki főtanácsos, közúti kerületi felügyelő vezetése alatt. Felhívja a miniszter Nagyvárad városát, hogy a helyszíni szemlén képviseltesse magát.

* **A Rulikovszky ut környékének rendezése.** A városi mérnöki hivatal előterjesztést tett a Rulikovszky-ut mellett épült új utcák rendezése, csatornázása tárgyában. A Rulikovszky uti új utcák világítási berendezése 3400 koronába, az uttestek, járdák burkolása 38.904 korona 41 fillérbe, a Rulikovszky ut két oldalán aszfalt gyalogjárók készítése 23.833 koronába, az összes rendezés tehát 66.138 korona 20 fillérbe kerülne.

* **Lemondás a tb. megyei ügyészségről.** Dr. *Puskás* Béla nagyváradi ügyvédet, mint annak idején megirtuk dr. *Orley* György királyi közjegyző mellé helyettesnek neveztek ki. A közjegyzőhelyettes a vármegyénel, mint tb. ügyész is szerepelt, mely tiszttség összehajthatatlan az újabb állásával. Dr. *Puskás* Béla tegnap beadta a tb. ügyészi állásáról való lemondását a főispánhoz, aki azt tudomásul vette.

* **A tűzéraktanya kibővítése.** A tűzéraktanya kibővítési munkálatait a legutóbbi városi törvényhatósági közgyűlés Gerster, Megyeri és Szunyogh vállalkozó cégnek adta ki. Ezen határozat ellen felelkezés be nem adván, a vállalkozó cég az építkezést a jövő héten megkezdi. Megemlítendőnek tartjuk, hogy a vállalkozó cég téglá szükségletét az Első nagyváradi mészhomokkő téglagyár részvénytársaság által gyártott mészhomokkő téglával fedezte, mely téglákról mint kitűnő építési anyagról adott és a mai számunkban megjelent hirdetésményeink közt a gyár által ismertett előkelő szakvéleményekre az érdeklődők figyelmét ezuttal is felhívjuk.

* **A cigány sorsa.** *Szilágyi* Sándor 45 éves cigány Szalárdról ezélt négy nappal ment át Hegyköz-szentimrére, ahol több szüretlen húzta a talp alá valót. Két napig szüretelt a cigány, akitől sehol sem sajnálták az új bort. *Szilágyi* se nagyon idegenkedett a hegylevélről és úgy fel talált tölteni a garatra, hogy már tovább nem bírta húzni a vonót. Elindult, mert elindították, utnak hazafelé Szentimrére Szalárdra. A cigány egyedül ballagot hazafelé s a község utolsó házából még sokáig hallották, amint a sok csuklás közt dalolta:

— Lőre (csuklás) . . . lő . . . (csuklás) desa . . . (csuklás) nyu . . . (és megint csuklás) re . . .

Aztán nem hallottak semmit és a cigányt se látta senki. Tegnap reggel a hegyköz-szentimrei kisbíró a kóróvágásra ment ki a határba, amikor az árok partján élettelenül találta meg a Sándor cigányt. A vizsgálat szívzélhűdést konstatált, mely a sok alkohol élvezetétől állott be.

* **Új árlejtés a kavics szállítására.** A törvényhatósági utakra az 1911. évben kiszállítandó rostált kavics szállításának vállalatba adása céljából árlejtést tartottak Nagyvárad város székházában. Mindössze két pályázó került azonban csak s ezek egyik sem felel meg az árlejtési feltételeknek. Nagyvárad város tanácsa ez okból megsemmisítette az árlejtést s újabb árlejtés tartását rendelte el. Utasította a gazdasági tanácsot, hogy intézkedjék új árlejtés kiírása iránt, esetleg árverésen kívül biztosítsa a város részére a szükséges kavics szállítását.

A lemergi katonai kórház főorvosai a következőket jelentették: A **Ferencz József**-keserűviz minden kellemetlen érzés nélkül idézi elő a székelést. A **Ferencz József**-vizet huzamosabb használat mellett is jól bírják a betegek és nem okoz gyengeséget az emésztő-csatornába, mint ez sok más hasonló hatású szernél tapasztalható. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Szétküldési-Igazgatóság Budapesten.

* **Összetörték a kerekek.** *Bánffy* Imre a lat. szer. káptalan tulajdonában levő Micskepusztai igáskocsis, tegnap reggel 8 órakor, egy búzával rakott kocsival bejött Nagyváradra. A Baross-híd közelében egyik fordulónál néhány búzával telt zsákkal együtt a kocsiról leest, a kocsikerekei alá került. Jobb kezét, lábát és

fejét a kocsikereke erősen megsértette. Súlyos sebeivel a biharmegyei közokórházba szállították. Sérülése életveszélyes.

* **Leesett a kocsiról.** *Falucz* Lőrinc tótfalvai földműves, szántóföldjéről ökrös szekerevel haladt hazafelé. Utközben subáját a szekerről leejtette s utána nyúlt a földre és a szekerről leesett. Kulcsontját eltörte. Beszállították a biharmegyei közokórházba. Sérülése súlyos, de nem életveszélyes.

* **Találtak egy takarékpénztári könyvet és egy látszóvet.** Igazolt tulajdonos jelentkezék a rendőrség földszint 9. sz. szobában.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezz be szakembertől, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésektől, mert rendszeren későn bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer**-féle fegyverek eredeti gyári árában árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puskaművesnél kaphatók eredeti árában. M. kir. lőporáruda. Telephon 269. Nagyvárad Rákóczi-ut.

* **Az idei szép őszi napokat** legkellemesebben **CSÁKY SÁNDOR** terített asztalai mellett tölthetjük el, (vasut-állomási repülő-híd hegyoldali lejárójánál) hol mindenkor tisztán kezelt kitűnő hegyi borok, izletes jó magyar konyha áll a t. közönség rendelkezésére. — Minden szerdán este friss flecken-sült. — A t. közönség szives pártfogását kéri **Csáky Sándor** vendéglős.

x **Csillár és fémáru gyártási telep:** Nagyvárad Iroda s raktár Szt. János-u. 1. Bémer-tér 3. Telefon 556. Készítik a legzölésesebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; **villamos motor, világítási és csengő berendezések** a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel **STERN ADOLF.** 33

x **A LA GERBEAUD** színházi cukorkák kizárólag csakis **Aszódynál**, Kossuth-utca és **Cukorkakirálynál** Kert-utcán kapható eredeti csomagolásban, I-es 2 K, II-ös 1 K, III-as 50 fill. Kiváló finom, jó minőségűért a cég neve garancia. Minden csomagon az **Aszódy** név olvasható. :: **Telefon 635.** 550

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzlet

folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házába, az Orsolya zárda templomával szemben.

Jenny Jenő óras és ékszerész

Nagyvárad, Sz. János-u. 39 sz.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát zseb- és ingaórákban, valamint legújabb kivitelű ékszertárgyait, óra és ékszer javításokat a legjutányosabb árában pontosan eszközlők s valamint briliáns köveket és

tört aranyat napi árában becserelek és megveszem. Óra javításokért 1 évi kezességet vállalok. A helybeli és vidéki n. közönség szives pártfogását továbbra is kérem. Maradtam

tisztelettel

Jenny Jenő.

ÓVÁS.

Óvakodjunk a selejtes kézi munkáktól, Bóvíl árut ne vegyen, mikor

ujat és szépet

nálam az ellismert olcsó áron szerezhethet be.

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

Figyeljünk a czégre

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy

az őszi és téli szöveteim

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János-utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálók.

Telefon 11-41. Telefon 11-41.

ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Rimanóczy-utca 9. I. em.

Kieszközöl

törlesztéses és jelzálog kölcsönöket,

Financirozza HÁZAK VÉTELÉT és ELADÁSÁT és azokra, mint minden más ingatlanra a legmagasabb értékbecslés szerint GYORSAN OLCSO KÖLCSÖNT folyósítat.

Rimanóczy műbutorgyár.

Állandó bútorkiállítás.

I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.

Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elvállalja kályhák javítását.

Raktár és iroda: Rákóczy-ut, saját ház.

TELEFON: 796.

Költségvetés díjtalan.

x 30000 koronát írtak ki a „Ceres” művek nyereségek és díjak fejében. A díjversenyre nézve közelebbiek a mai hirdetésből tudhatók meg. Részvétel már igen jelentékeny, amennyiben naponta sok száz válasz érkezik be. Mint gyártójának, nagy örömmünkre szolgál a válaszokból azon általános vélemény meríthetni, hogy a vevőközönség „Ceres” ételzsirunkkal úgy jószág mint zamat és olcsóság tekintetében meg van elégedve. Schicht György r. t. Aussing.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy Óváry Lajos kályhás üzletét átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt.

Kiváló jószágú modern és izléses kályhákkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fenntartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserépkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltnak.

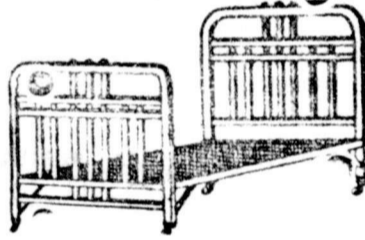
Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhás iparosok

(Óváry Lajos utóda).

Csengeri-utca 27. szám.

Vas és rezbutor

gyári raktári

Székrenyagy 3 matracca 20 korona

Sodronybetát 10 korona

Rézkarmiss 4 korona

Gyermekagy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap d. u.: Iglói diákok, este: Az adjutáns.

Hétfő: Tilos a csók.

Kedd: Szentbernáti barátok (premier.)

Szerda: d. u. Moluár és gyermeke, este: Szentbernáti barátok.

Csütörtök: Szentbernáti barátok.

Péntek: Artatlan Zsuzsi.

Szombat: Tilos a csók.

Vasárnap: d. u. Babuska, este: Artatlan Zsuzsi.

Tilos a csók. Holnap, hétfőn este Pásztor és Vince gyönyörű muzsikájú pompás operettjét, a Tilos a csókot elevenítik fel új szereposztásban, új betanulással. Ez a gyönyörű

zenéjü operett most indul világhódító útjára, s külföldön is mindenütt óriási sikere van. A mult szezonnak egyik legzajosabb sikerü kasszadarabja volt. Hirtelenében husz előadást ért a darab s most még lényesebb és érdekesebb előadásban mutatják be a darabot.

Szentbernáti barátok. Kedden este mutatják be a Szigligeti-színházban Ohorn Antal szenzációs drámáját, a Szentbernáti barátokat. A darabban az összes drámai színészek játszanak. Az egyik főszerepet Szarvasi Soma játssza, mint vendég. Nagyszerű szerepe van Tóth Eleknek, Hunyadinak, Sik Rezsőnek s az eddigi próbák után itélve, óriási sikere lesz a darabnak.

TANÜGY.

Magánvizsgálat a közs. polg. leányiskolában. Akik a közs. polg. leányiskolában a karácsonyi időszakban tartandó magánvizsgálatok alkalmával akarnak vizsgálatot tenni: azok adják be november 5 éig nevezett iskola igazgatóságához (Tisza Kálmán-tér) kir. tanfelügyelőhöz intézett, kellően bélyeggei ellátott és születési-, községi- valamint iskolai bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket. Nagyvárad, 1911. okt. 28. Az igazgatóság.

IRODALOM.

Az Élet 1911. október 29 iki száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Vasárnapi levél. Kezek a zongorán. Vir. — Az élet tükre. Prohászka Ottokár. — A tengeri szárazteteg. H. T. Webster Worrel. — Diplomatak egymás közt. Box. — Mennyegzős ének. (Költemény.) Sik Sándor. — A papné. (Regény.) Nitsch Árpád. — A hid. Lányi Viktor. — Rainer Maria Rilke. M. Gy. — Mese az Isten kezéről. R. N. Rilke. — Egy régi kávéházról, amelybe Liszt Ferenc járt. Balla Ignác. — Csütörtök ur. (Regény.) Chesterton-Hévey. — Kina történelmi napjai. Sétáló. — Könyvek. — Színház. — Zene. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek.

Az Örökimádás című hitbuzgalmi folyóirat novemberi száma a következő tartalommal jelent meg: Tiefenthaler József: Szerkesztői változás. — Dr Babura László: Aldozatos emlékezés. — A boldog arszai plébános és az Oltáriszentség. — Komlósy Miklós: Szentföld a rózsákertben. — Dr Huszár Elemér: Elő kenyér. — Jaross Béla: Oltáriszentség és oltáregyesület. — Hangyák elűzése a templomból. — Gyakori szentáldozás. Rovatvezető: Reviczky Aladár főmunkatárs. Miképp vezetheti rá a hitoktató, tanító és tanítónő növendékeit a gyakori szentáldozásra? — Miért áldozzanak a kis gyermekek? — A gyakori áldozás hajnalpirja a négyeknél. — Levél. — Krónikás: A gyakori szentáldozás krónikája. — Gyermekvilág. Rovatvezető: Dr Szyllaba Emil. Engesztelő szentsegítogatás. — R. A.: 30.000 gyermek közös áldozása. Az Oltáriszentség egy irországi ibolyája. — Rótében a nagyvilág körül. — Egyesületi élet. — Telefon-pósta. E folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX. ker. Üllői-ut 75.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 kor.

Csemegeszőlő! Hegyi borok! Világhírű LUKÁCS-féle mézédés Csemegeszőlő!

Ugyszintén tisztán kezelt, legkiválóbb minőségű fehér és vörös borok, legolcsóbban: Mertz Nándor csemegeüzletében Körös-u. Telefon 448 sz.

Köztelek Zsebnaptár 1912. évre. Szerkesztik: Rubinek Gyula, az OMGE igazgatója és Szilassy Zoltán, a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára. Két kötet ára 4 korona. A Köztelek ezen gazdasági zsebnaptára jelen kötetével a 18-ik évfolyamába lép. A zsebnaptár két kötetéből az első kötet a tulajdonképeni naptári rész és a gazdasági üzlet körében előforduló mindennapi események bejegyzésére szükséges jegyzőkönyvet tartalmazza, amely a rég bevált rendszertől az idén sem tér el. A Zsebnaptár második köteté, amely azokat a szakközleményeket tartalmazza, amely a gyakorlati gazdának mindennapi foglalkozása körében előforduló kérdésekre vannak hivatva a gazdasági gyakorlat és gazdasági tudomány alapján megállapított biztos adatokkal feleletet és felvilágosítást nyújtani, az előző évek gyakorlatához képest az idén jelentékeny bővítéseken és javításokon ment keresztül.

Az állattenyésztés folyton fokozódó jelentőségének megfelelőleg egy egészen új fejezetbe vannak felvéve a leggyakorabbi állatbetegségek és az ellenük alkalmazandó első segély ismeretése. A szerkesztők főfőkevénye egyébként úgy, mint a multban, most is az volt, hogy a hazai adatokon alapuló felvilágosításokat a hazai viszonyoknak megfelelően adják meg, mert általános tapasztalat az, hogy a külföldi hasonló munkában foglalt adatok a hazai viszonyokra nem illenek és ezért a gyakorlati gazdákat igen gyakran félrevezetik. Epen ezért a mű legnagyobb érdemének tartjuk, hogy a szerkesztők ezzel a hazánkban még mindig nagy mértékben elterjedt hasonló külföldi munkákat teljesen nélkülözhetővé teszik. A könnyen kezelhető és csinos kiállítású zsebnaptár bármely könyvkereskedőnél megszerezhető.

A **„Vasárnapi Ujság»** október 29-iki számának szenzációs közleménye Károly Ferenc József főherceg és Zita pármái hercegnő esküvője, melyről egész sereg érdekesebbnél érdekesebb képet mutat be e szám. A többi képek a tripoliszi harctér jeleneteit, a Liszt-ünnepek egyes jeleneteit, Kvasz András repülését, Beöthy László kereskedelmi miniszter eskütételét stb. mutatják be. Szépirodalmi olvasmányok: Ady Endre és Jászay-Horváth Elemér versei, Kaffka Margit regénye, Kosztolányi Dezső novellája, Atherton angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: cikkek a képekhez, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A **„Vasárnapi Ujság»** előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a **„Vasárnapi Ujság»** kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.)

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványviz.
Üdit-gyógyít. Üdit-gyógyít
Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.
Orvosilag ajánlva. **Főlerakat:**
JANKY ANTAL utóda
cégnél Nagyvárad. 203

ZENE.

Jogászok hangversenye.

Meleg pártfogást érdemel ama művészi izléssel összeállított jogász hangverseny, mely november 5-én lesz megtartva a Kereskedelmi Csarnokban. Buzgó fáradozással és nagy ambícióval rendezik e táncal egybekötött hangversenyt, melynek jövedelme a Menzának van szánva. A hangverseny műsorát itt közöljük:

1. Wallace »Maritana». Nyitány. Előadja a »Posta- és táviratisták zenekara.»
2. Csevegés. Tartja Franyó Zoltán.
3. Duett Bethoventől: Előadják Zay Margit urleány (zongorán) és dr. Mezey Zsigmond (hegedűn.)
4. Biró előtt. Szavalja Váry F. János.
5. Versek. Kötetéből felolvassa Branyiczky Dezső.

6. Dvorzsák kvintett. Előadja a Szalay Stefánia kamarazene társaság.

7. Enek szóló (operette áriák.) Eneklí Horváth Mici urleány.

8. Ernst-elegia. Hegedűn előadja Fejér Ferenc hegedűművész.

9. Nagy duett. Eneklí F. Károlyi Leona urasszony és dr. Krüger Jenő. Zongorán kíséri Várady Aladár.

Személyjegy 2 korona, családjegy 5 kor., táncosjegy 1 kor.

A hangversenyszézon bérletjegyességét néhány nap múlva teljesen befejezik a zenepártoló társaság rendezői irodájában. A bérletk ezidén is szép számban jelentkeztek, úgy, hogy már az eddig készen levő lista is kész biztosítéka az anyagi sikernek. Az erkölcsi sikert kétségkívül biztosítja a hatalmas program, melyet Casals, Stefániai, Mary Maud, Kreisler, Manén, Denijs, Wilnelmus, Szántó Tivadár stb. fényes nevei díszítenek. A bérletk jegyei már elkészültek és átvehető a rendezőség irodájában (Vidor M. könyvkereskedése, Rákóczi-ut.).

EGYESÜLETEK.

A Református Kör ünnepe.

A nagyváradai »Református Kör« 1911. évi október hó 31-én, saját helyiségében (Teleki-utca 36.) szám. Reformátói emlékünnepelet tart, melynek műsora a következő:

1. Közének. XC. Zsoltár.
2. Elnöki megnyitó. Tartja. Nt. Sulyok István esperes.
3. Gusztáv Adolf hattyu éneke. Előadja: az énekkar.
4. Alkalmi beszéd. Tartja: Tiszt. Balajthy Jenő, s. lelkesz.
5. Luther beszéde a Wormsi birodalmi gyűlésen. (Leány-kar kísérettel.) Szavalja: Gerencsér Sara, IV. polg. isk. növendék.
6. Kar ének. Előadja: az énekkar.
7. Ördögűző ténka (Wartburg.) Szavalja: Bereczki Kálmán.
8. E nökki bezáró. Tartja: dr. Thury Kálmán.
9. Közének. 179. dics. 10 v.

Az ünnepély kezdete este 6 órakor. Rendező: Gerencsér József, köri titkár. Belépő-díj nincs, de a legcsekélyebb adományt, könyvadományt is köszönettel fogadja a Kör.

Igazságszolgáltatás.

Novemberi esküdtek. A november havi második esküdtszéki ciklusra ma délelőtt 12 órakor sorsolták ki az esküdteket *Bary József* elnöklete alatt.

Rendes esküdtek: Bacz Endre, Máthé Lajos, Kirschner Mór, Varga Zoltán, Bonczos Zsigmond, dr. Sór Dezső, Béres István, dr. Friedländer Sámuel, Fényes Manó, Javorek János, Knauer Károly, Fehér Elek, Dajka András, Bölöny György, dr. Szokoly Tamás, Dávid Lajos, Szemes Ferenc, Géher Antal, id. G., Hegyesi Lajos, Sággy Sándor, Balassa István, Govrik Akos, Dévald Mihály, Somogyi Lajos, Bütter Károly, Akner Henrik, Fazekas Sándor, Oó Dezső, id. N. Szatmáry János, Berkes Armin.

Helyettes esküdtek: Cziegelt József, Balla Imre, Harsányi Károly, Tiringer Ferenc, Balajti Károly, Balogh János, Brócy Samu, Fáj Rezső, Vári Imre, Belme István.

NYILTTÉR.

NEUMANN TESTVÉREK

Üvegfestészeti és díszüvegezési műintézet.
Üvegcsiszoló és tükör áruháza.
NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 55. SZÁM.

A főtisztelendő papság szives figyelmébe ajánljuk műtermünket

templom ablakok díszüvegezésék készítésére, művészi és egyszerűbb kivitelben ólom keretbe foglalva.

CZÉGÜNK TÖBSZÖRÖSEN, KITUNTETVE.

Telefon 1164.

PÉNZ
Olesó
tőketörlesztéses kölcsönök
10—75 évre folyósít, ugyintén régi drágább kamatu kölcsönökét kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.
Házak, szőlők, földbirtokok örök árban való adás-vétel vagy bérletét a legsikeresebb eredménnyel közvetíti.
Földbirtok parcellázását saját költségén elvállalja és finanszírozza.
Faludi Ignác utóda
BARNA ARTHUR
bankbizományi és ingatlan forgalmi irodája
NAGYVÁRAD, MÉSZÁROS-UTCZA 2-ik SZÁM.

Nagyvárad legszolidabb és legkellemesebb szórakozó helye az

ERDÉLYI BOROZÓ

Nagy Sándor-utca 4. sz.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpaddás nélkül is készít **kitűnő** hirtű nevű

Fogműtermében

Özv. **Dr. Deákné**

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

TÁVIRATOK.

Khuen és a királyi kézirat.

Zigráb, okt. 28.

(Saját tudósítónktól.) Az a hír volt elterjedve, hogy Khuen gróf miniszterelnök a bánhoz intézett királyi kéziratot nem ellenjegyezte. Kiderült azonban, hogy csak a nyomda számára leadott másolatról maradt le tévedésből Khuen gróf neve, akinek aláírása természetesen ott van az eredeti királyi kézíraton.

Justh nyilatkozata.

Budapest, okt. 28.

(Saját tud.) Justh Gyulát ma délután felkereste egy újságíró, aki előtt Justh a béketárgyalásokra vonatkozólag több kijelentést tett:

— A tárgyalások — mondotta — még mindig folynak és az ellenzék olyan lojális békefeltételeket szabott, hogy azokat bármely kormány el kell fogadni. — Ha hamis parallel üléseket akarna behozni, ez ellen az ellenzék természetesen a lehető legerősebb küzdelmet fejtené ki.

Az újságírónak azon kérdésére, hogy van-e remény a békére, azt felelte, hogy mindaddig, míg a tárgyalások folynak, a békére van kilátás.

Regula újabb vallomása.

Miskolc, okt. 28.

(Saját tudósítónktól.) Regula a délutáni tárgyaláson azt a vallomást tette, hogy ő és Kovács együtt követték el a gyilkosságot. Ő a férfit ölte meg, Kovács pedig a nővel végzett. Szembesítés alkalmával esküvel erősítette ezt a vallomását. Kovács tagadja Regula vádjait. Azután az orvosszakértőket hallgatták ki, akiknek véleménye szerint Regula épelméjű, beszámítható. A perbeszédre hétfőn kerül a sor.

Párhuzamos ülések.

Budapest, okt. 28.

(Saját tudósítónktól.) Ma ismét az a hír terjedt el, hogy a kormány a képviselőházban párhuzamos üléseket akar behozni. Az ellenzéki képviselők el vannak határozva, hogy a kormány ez elhatározása ellen végsőkig fognak küzdeni, és azt megfogják hiúsítani.

Elnökség.

Budapest, okt. 28.

(Saját tud.) A mai nap lefolyt tárgyalások között legérdekesebb volt az, amelyet a kormányelnök Tiszával folytatott. Khuen-Héderváry gróf kérdést intézett Tiszához, hogy hajlandó-e az elnökséget vállalni? Erre Tisza állítólag határozott feleletet adott, hogy az elnökséget hajlandó elvállalni.

Návay is távozik.

Budapest, okt. 28.

(Saját tud.) A képviselőházban ma mindenütt nagy izgatottsággal tárgyalták Tisza kijelentését, hogy ő hajlandó az elnöki székbe ülni. Az ellenzéki képviselők meg vannak győződve, hogy a válság pár nap alatt meg lesz és akkor az erőszak következik. A házelnök ma tárgyalást folytatott a néppárt vezéreivel és kijelentette, hogy ha ő távozik, akkor Návay sem marad.

Halálos repülés.

Páris, október 28.

A rheimsi repülőversenyterén most próbálkoznak a katonai aeroplánokkal, amelyek a rheims—amiensi versenyre indulnak. Tegnap volt az első vizsga s mindjárt a kezdetén halálos katasztrófa történt. Desparmez, Bieriot-pilóta Tougieverből indult s mikor körülbelül 200 méter magasságba emelkedett, egy szélroham felborította és a földhöz vágta a repülőgépet. Desparmez a monoplán alá került, amely halálra zúzta.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapest

A gabonatözsdeknél tegnap nagyon vontatott volt a hangulat. Készáru forgalom négyezer mázsa 15 fillérrel olcsóbb árak mellett.

Határidők sárlata:

Októberi buza	— — —	11.78
Áprilisi buza (1912)	— — —	11.99
Októberi rozs	— — —	10.68
Áprilisi rozs	— — —	10.39
Októberi zab	— — —	9.36
Áprilisi zab	— — —	9.56
Májusi tengeri (1912)	— — —	8.54
Augusztusi tengeri	— — —	8.60
Augusztusi repce	— — —	14.60

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	832—
Oszták hitelrészvény	— —	637—
Jelzálogbank	— —	483—
Leszámloló és pénzváltó	— —	568—
Salgótarjáni köszén	— —	674—
Oszták államvasut részvény	— —	719—
Közuti vasut	— —	789—
Beocsini cement	— —	—
Rimamurányi vasmű	— —	619—
Városi vasut	— —	415—

REGÉNYCSARNOK.

HELÉN.

Írta: **Schmidt Amália.** — Fordította: **N. M.**

(Folytatás)

10

Nekem is úgy tetszett, mintha atyám szavai megengednék ama kegyetlen magyarázatot, melyet azoknak te tulajdonítasz; de még sem hiszem, hogy ő komolyan akarna, engem és téged szőszegőkké tenni. És ha mégis így lenne a dolog, ha atyám igazán ennyire akarna véteni a te szent jogod s az én boldogságom ellen, ez semmit sem változtat a mi viszonyunkon. Én férfi vagyok s ismerem a batárt, ameddig neki engedelmeskedni tartozom, és amelyen tud engedni gyengeség és igazságtalanság volna.

Helén csak szomorú fejcsóválással felelt, és Miksa ismét kérde:

— Nem bízol bennem? Helén!

— Teljes lelkeimmel, — válaszolt Helén, sajátos igazságszeretettel. — Te sohasem fogsz engem elhagyni, de én... én leszek kénytelen téged elhagyni.

— Helén! jól, helyesen van ez? Nem gyengeség és hűtlenség-e már e gondolat? — Ah, kedves Miksám! te haragudni fogsz rám, sőt már is haragszol; és én mégis kénytelen leszek teljesíteni köteletségemet, te pedig rendelkezésedre. De én nem győzhetlek meg erről, e feladat nagyon nehéz nekem. Szülőid veszik ezt át, és te elfogod ismerni, hogy én helyesen láttam előre mindazt, ami történni fog.

A fájdalom és gyöngédség haragjával akart Miksa ellentmondani, midőn anyja csendesen és feltűnőleg halványan a szobába lépett.

Helén, ki közel állt hozzá, hogy Miksának engedjen, kisetett, s anyja és fiú egyedül maradtak.

Miksa a bárónéra tekintve, szomorú és ki-merült külsejéről látta, hogy atyja már megkezdé a harcot, melyről Helén beszélt. Tapasztalásból tudta, hogy anyja soha sem okekszik férjének akarata ellen, s így tudni vélte, ki részén áll most is. Ama nagy tisztelet és szeretet mellett, melyet anyja iránt érzett, nagyon fájdalmasan esett neki, hogy adott szavát és hűségét ő ellen is védelmezni lesz kénytelen. Hogy e fájdalmas harc elől, ameddig lehet, kitérjen, csendesen el akarta hagyni a szobát, de a báróné szeliden visszahívta őt.

— Beszéltem atyáddal, Miksa! gondolod-e mi volt beszélgetésünk tárgya?

— Félek, hogy gondolom, édes anyám!

— Tartok tőle, hogy nehéz küzdelem vár rád, szegény fiam! de légy meggyőződve, hogy én hű szövetségese leszek, mindvégig, mert az igazság és kötelesség a te részedben vannak.

— Oh édes anyám! mily nagy köszönettel tartozom neked ezen ígéretért! Most már min-

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-fele

Használata valódi áldás gyomorba-josoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomort 2-3 óra alatt teljesen rendbehozza. Kis üveg 40 fill. Nagy üveg 60 fill.

Kapható Nagyvárad és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

dent könnyen fogok elviselni; de ha még el-
ned is véd-ímezmem kellett volna Helént, akkor
nagyon szerencsétlen lettem volna.

— Beszélte már vele e dolog felől? Úgy
láttam, sirt, midőn kiment a szobából.

— Igen, édes anyám! beszéltünk e do-
logról.

— Es hogyan jöttetek rá?

— Atyám nyilatkozata a reggelinél mind
engem, mind Helént figyelmessé tett; és bár
rám is kellemtelenül hatott, én mégsem tulaj-
donítottam annak oly tógas jelentést, mint Helén.
O említette föl, és teljesen világos teltfogással
és őszinteséggel beszélt a dologról.

— Ilyennek ismerem; ő nem szokott sem-
mit eltitkolni vagy szépíteni. Nagyon szo-
morú volt?

— Nagyon, és épen oly határozott.

— Határozott? Hogyan érted ezt?

— Elhatározta, — mondá Miksa remegő
hangon, — hogy atyám valószínű akaratának
aláveti magát.

— Ennek nem szabad megtörténnie! kiállott
fel a báróé, oly ezélylyel, mely tökéletesen
ellenkezett máskor oly szelíd és hajlékony lé-
nyével. — Az a gyermek belehalna, ha téged
elvesztené.

— Hát én? édes anyám! — kérdé Miksa,
mintba részrehajlással akarná vádolni anyját,
mivel őt is nem emítette.

— Te? Miksa! te férfi vagy, neked szü-
lőid, rokonaid, fényes kilátásaid, nagy bir-
tokaid vannak. De annak a gyermeknek nincs
semmije, csak az én ótalman és ama remény,
hogy a tied lesz.

— Igazad van, édes anyám! és mégis,
Helén nélkül én épen oly szegény lennék,
mint ő.

— Most neked nem szabad magadra gon-
dolnod, Miksa. Kemény küzdelmed lesz atyád-
dal és Helénért, mindent el kell követned,
hogy meg ne győzessél. Oh, hogy nekem fia-
mat ha cra kell szólítanom atyja ellen! De ő
igaztalanságot követel tőlünk és mi nem en-
gedhetünk, nem szabad engednünk.

Az öreg vadász lépett be és ifju urát a
báróhoz hívta. Bztató kézzorítással vált meg
Miksa anyjától és nehéz, de határozott lélek-
kel ment föl atyjához.

A háziur szobája kicsiny, tiszta, tisztes-
séges, de a legszomorubb egyszerűséggel volt
berendezve; képmása volt az birtokosa egész
életének és törekvésének.

Megtakarítani és szerezni, amennyire csak
lehetőséges volt állása és rangja követelményei-
nek megsértése nélkül, — ez volt idáig életé-
nek nagy feladata. Büszke és fényleni vágyó
ember lévén, kora ifjúságában birt azon esz-
közökkel is, melyekkel eme hajlamait kielégít-
hette. Ros zbbb tulajdonai mellett volt bátor-
sága és erős akarata is; nem csüggedt el, mi-
dőn birtokait elveszté. Ellenkezőleg erősen el-
határozta, hogy munkásság- és lemondással fia
számára vissza fogja szerezni legalább egy ré-
szét ama javaknak, melyektől ő megfosztatott.
Es már csinos vagyonnak vetette meg alapját,
midőn most, egész váratlanul, megmérhetlen
gazdaság jutott birtokába; mert barátja és
gyermektelen vetélytarsa, ki szabadon rendel-
kezhett javainak legnagyobb részével, sokkal
többet adott neki vissza, mint amennyit elvett.

Azon órában, melyben helyzetének vál-
tozását megtudta, elhagyták őt a mérséklet és
önuralom, melyek eddigi nyomasztó viszonyai
között büszkeségét féken tartották.

(Foly. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

L. J. Nagyváradi. Láttuk a *Vasárnapi Ujság* legújabb számában azt az álhírt egyik ki-
váló főpapunk haláláról. Szerencsére semmi nem
igaz belőle. Vigasztal az, hogy tapasztalat szerint,
akinek holt hírének keltik, sokáig él.

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

Az első nagyváradi mészhomoktő téglá- gyár részvénytársaság árajánlata:

1000 darabonként

közönséges (falazati) téglá . . . . . **35** korona
homlokzati (vakolást nem igénylő
tégla . . . . . **37** korona

A mészhomoktő téglá a művelt nyugati
államoknak majdnem kizárólagos falépítési
anyaga. Minden időben gyártható és olcsó téglá.

A homlokzati téglá a vakolást feleslegessé
és így az építkezést még olcsóbbá teszi.

A minden ujítással szemben észlelhető
idegenkedés leküzdésére álljanak itt a helybeli
hivatalos szakkörök véleményei:

A téglá alakja szép és szabályos, élei és
lapjai oly pontosan vannak megdolgozva, hogy
azokkal ugyszólva tökéletes falazatot lehet elő-
állítani.

Teherbíróága nemcsak megfelel a hely-
beli agyagtégla teherbíróágának, hanem azo-
kat messze túlhaladja.

Az anyag megmunkálása kitünő, mert
strukturája egyenletes, tömör és a legtöbb ide-
gen anyagoktól teljesen ment.

A téglából készült falazat rendkívül szép
és jó, csak arra kellene a közönséget kioktatni,
hogy teljesen hig habarcsot használjon, miután
a téglá a habarcs vizét gyorsan magába szívja
és így ha a habarcs nem elég hig, akkor nem
marad a habarcs megkeményedéséhez szüksé-
ges vízmennyiség benne. Sulyt kellene fektetni
arra is, hogy a habarcs ne legyen vastagabb
5 milliméternél, ami költség kimelésből rendki-
vül fontos.

A laikus rendszerint kifogásolja azt is,
hogy a téglá homloklapjai nagy- simák és
így nem tartja a vakolatot. A homloklatokat
durvára készíteni nem lehet a jelen gyáriási
mód mellett, de nem is szükséges, mert amint
a Ritoók Zsigmond utca meghosszabbításában
most felépült háznál meggyőződtem, a vakolat
kitünően áll meg, ép úgy mint az agyagtégla-
ból épült házaknál, csakhogy rá kellene mu-
tatni arra, hogy a vakolandó falfelület előbb
megnedvesítendő és csak 5 mm. vastag vako-
latot szabad készíteni, ugyancsak hig habarcs-
ból. Ez ismét rendkívül nagy megtakarítást je-
lent, mert agyagtéglnál a minimális vakolat
15 mm. szokott lenni.

Nagy előnye továbbá a mészhomoktégla-
nak, hogy alig egytized százaléka törik, holott
az agyagtéglnál a törés 5 százalék közt vál-
takozik. Ennélfogva a falak tulnyomó részben
egész téglából készülhetnek, ami azok teher-
bíróágát növeli.

Nagy fontossággal bír a mészhomoktégla
falazatnak az az előnye, hogy igen gyorsan ki-
szárad és pedig nemcsak egészségi szempont-
ból, hanem mivel a legtöbb esetben nincs mű-
dunkban a falazatot egy télen át kiszáradni
hagyni, amint hogy azt minden épületnél tenni
kellene.

Mindezeknél fogva én a mészhomoktégla
használatát csak a legmelegebben ajánlhatom.
Nagyváradi, 1911. október hó 27.

May Sándor s. k.

M. Kir. Államépítészeti hivatali
kir. főmérnök.

A fent előadottakkal szakértői szempont-
ból részemről is teljesen egyet értek s a mész-
homoktéglat kifogástalan jó építő anyagnak
tartom.

Nagyváradi, 1911. október hó 28-án.

Köszeghy József s. k.

városi főmérnök.

Az előbbiekben ismertetett szakvéleményt
magamévá teszem a gyártott téglát a követel-
ményeknek megfelelően mindenben kifogástal-
lannak találom. Ami a gyár berendezését il-
leti, az a modern technika jelen követelmé-
nyeit mindenben kielégíti és az semmi kívánni

valót nem hagy hátra. Azt a helyt gyártott
gyártmányokkal szemben, tekintettel olcsóbb
voltára is, a legszélesebb körben való felhasz-
nálásra a legmelegebben ajánlom.

Nagyváradi, 1911. október hó 28.

Pozsonyi László s. k.

Kir. Ipari főfelügyelő.

Feldstrick Kálmán

könv kötészete és dobozgyártása

Nagyváradi, Rákóczi-ut Moskovits-ház

A Széchenyi étteremmel szemben.

Készít mindennemű a szakmába vágó munkát
a legegyszerűbb és a legdiszesebb kivitelben.

Nagyváradi-város, Biharvármegye, Magy. kir.
ítélőtábla, a Nagyváradi és vidéki M. kir.

Adóhivatalok, M. kir. honvédbadapródiškola
és a megyei összes főszolgabírók és kör-
jegyzők szerződéses szállítója.

231

A Biharvármegyei Gazdák Áru és Hitelintézete r

Nagyváradi, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok ál-
landók 5%-os kamatoztatásra, továbbá
folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb
feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kam-
mat mellett gazdálkodók, kereskedők és
iparosok részére és foglalkozik minden-
nemű bankszerű beszedésekkel (incassó)
olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, termé-
nyekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös
törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-
sit házakra és földbirtokokra

161

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak
: : felvétetik : :
Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Kérje kereskedőjétől a 30.000 koronás „CERES” díj-pályázat feltételeit.

„Ceres” ételzsir nagy kincs, tagadója ennek nincs!
Ellenség vagy jó barát, egynek vallja itt magát.

Legfinomabb TEAVAJ készítése: Sárga, simulékony „CERES” ételzsir (»Ceres«-kockák) és fehér (»Ceres«-táblák) egyenlő arányban keverve, óvatosan, felhevítés nélkül megolvastandó. Ehhez hozzáöntendő nyers tejfel vagy nyers tej, (½ kg. »Ceres«-hez ⅓ liter tejfel) minekutána az egész jól megkavarendő, mielőtt a tálat avagy a lábost gyorsabb kihűlés végett hideg vízbe állítjuk mindaddig, míg a zsir megfagy. A tej víztartalma így teljesen kiválik, míg a »Ceres« zsir a legfinomabb teavaj ízét és zamatját veszi fel és ugyanugy használható is. Egy tojás sárgája még jelentékenyen növeli a keverék jóságát. Az ezen utasítás alapján előállított teavaj az érvényben levő törvényes határozmányok szerint csakis a saját háztartásban használható.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájában vágó munkát, u. m.: mált és fenyezett szobaberendezések, konyhabútorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótallók.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.
192

Szőlőoltványok!

Kiváló szép és dús gyökérezetű szokványminőségű fásoltványok a legjobb bor- és csemege fajokban, Ripária-Portális és Rupestris Monticola alanyra oltva; közöttük „Muscat Csabagyöngye”, mely fajta már július közepén érik. Ezenkívül Ripária Port. és Rup. Monticola sima és gyökeres alanyvesszők; jégverés és peronospora mentes sima és gyökeres hazai vesszők a legjutányosabb árban. — Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az:

„Erzsébet szőlőoltványtelep”

Tulajdonos:

Schmidt Mátyás, Bogáros (Torontálm.)

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

MEGNYILT

a Bémer-tér sarkán Nagyvárad legelegánsabb cipőüzlete, hol óriási készletet tartunk mindenféle cipőárúkbán.

Egységáraink: 10, 13, 17. és 22. kor.

Moskovits Farkas és Társa
cipő és csizmagyár részvénytársaság
NAGYVÁRAD. BÉMER-TÉRI FIÓK.

KÁLYHA
TÁLCZÁK
ELLENZŐK
FAKOSARAK
SZÉNTARTÓK
NAGY
VÁLASZTÉKBAN

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében N. Várad, Rákóci-ut.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult báziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult **köszvényneél, oszúnál és meghűléseknél.**

Figyelmeztetés. Silányhamisítványok miatt be vásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest. D: Richter gyógyszerertára az „Arany oroslánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

A világhírű

Málnási borviz

a legjobb és legolcsóbb, a legelőkelőbb orvosok által ajánlott természetes savanyú ásványvíz. A málnási borviz üdít, étvágyat gerjeszt és elősegíti az emésztést. Kitértő hatású hűlés és köszvénynek valamint elkerülése a járványos betegségeknek. Ezen világhírű gyógyhatású ásványvíz kapható minden üzletben.

Főraktár: **Altmann és Társai**
bor és pálinka kereskedése Nagyvárad, Torna-ú.
Telefon 1067.

Literje 24 fillér, 10 üveg megrendelésnél házhoz szállítjuk. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltenek.

TATRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

EFCO

Porosz-szalon készítettéglá a legkiválóbb

fűtőanyag

1 órai fűtés körülbelül 4 fillér

Nem porzik
Nem piszkít
Nem hagy salakot
Sulyhiány kizárva

Központi fűtés

alacsony nyomású gőz és melegvíz fűtések. Szellőző berendezések. Központi melegvízkészítő telepek. Szárító telepek mindenféle czeólokra. Eredeti **Meidinger-kályhák.** Meidinger töltő, szellőző és szabályozó kályhák és kaloriferek. Folyton-égő (Dauerbrand) kályhák. Legolcsóbb fűtés. A hideg beálltával egyszer kell befűteni és egész télen át ég. A szobákban kellemes meleg.

Eisler és Vértés

Meidinger-kályhák gyára
Budapest, VI. Andrassy-ut 41. sz.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

100 darab házhoz szállítva

5 korona.

Kizárólagos képviselet

Weisz Lajos

kereskedelmi és műszaki irodája

Szacsavay-utca 81. sz. Telefon 323.

Vidéki megrendelést pontosan eszközöl.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez
NAGYVÁRAD, Percses-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző **takaréktűzhelyek** és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévay-palota. Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	7 1/2 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	88 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 » francia szájviz	25 »	1 tégely Margit krém	40 »	1 Gillette utánzatú borotva készlet	1 » 50 »
1 » száj szagtalanító	50 »	1 » Diana krém	65 »	1 valódi serte hajkefe	70 »
1 tubus dr Heyder foggerém	50 »	1 drb Dianna szappan	65 »	1 dublé bajuszkefe	20 »
8 » Thymol	20 »	1 dob Lickner puder	88 »	1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 » Stomatin	20 »	1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »	1 körömkefe	45 »
1 » tégely Odontin togpasztá	55 »	1 üveg amerikai petrol	50 »	1 surolókefe óriási	20 »
1 drb Odontin betét	35 »	1 » Euzke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »	1 surolókefe kisebb	10 »
1 üveg Picavan	98 »	1 fekete champos	12 »	12 drb Royal angol cipő krém	96 »
1 üveg Bay Rum	35 »	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » Jera viollette brillantin	80 »	8 drb francia ibolya szappan	50 »	1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » francia brillantin	15, 22, 35 »	1 » Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 »	1 » Jurigatem Zománc	30 »
1 » folyékony brillantin	50 »	1 » Speick szappan	28 »	1 mtr vörös gumicső	60 »
1 » valódi dió olaj	15 »	1 » Windsor szappan	88 »	Egyegyed Ko Brunz watta	35 »
1 » » » kivonat	75 »	1 tubus kaloderma	28 »		
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 »	1 » Beloderma kézfinomító	28 »		
		1 üvegtégely tejcrém	20 »		

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árákról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökbén!

805

Részvénykicserélési felhívás!

Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi bank és Központi Takarékpénztár r. t. felhívja azon tisztelt részvényeseit, kiknek birtokában **Központi Takarékpénztári részvények** vannak, hogy ezen részvényeket, szelvényekkel együtt, kicserélés végett az Egyesült intézet Teleki-utcai fiókjánál (Teleki-u. 3.) folyó évi október hó 10-től október hó 31-ig beszovaltatni sziveskedjenek.

Minden egyes Központi Takarékpénztár részvény helyett 1 Egyesült intézetbeli részvény fog kiadotni.

A kicserélés végett beadandó részvényekhez jegyzék csatolandó azon nevek felsorolásával, melyekre az új részvényeket kiállítani óhajtják.

Ezen részvények kicserélése, ha az új részvények a régiekkel azonos nevekre állítatnak ki, díj- és illetékmentes, ha azonban az új Egyesült intézetbeli részvény a régitől eltérő más névre állítatnak ki, a rendes részvényátírási-díj és illeték lesz fizetendő.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár részv.-társ.

Szőlő-oltványokat
szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert **Kisküküllőmenti első szőlőoltvány-telep** tulajdoncs: **CASPARI FRIGYES** MEDGYES, 30. sz. (Nagyküküllő-megye.)

ooo Tessék árjegyzéket kérni! ooo
Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett **elismerő levelek**, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyóságot szerezhet magának **fenti szőlőtelep megbízhatóságáról.**

Formára és tartósságra felülmulhatatlanok a MOSKOVITS anatómiai czipők.
Egységárak: 10, 13, 17 korona.
Nagyvárad fiókjüzetek:
I. Kossuth-utca 5. Gyárépület.
II. Bémer-tér, Bazár-épület.
III. Zöldfa-utca 7. sz. Dr. MUNK-ház.
Moskovits Farkas és Társa
cipő és csizmagyár részvénytársaság.

NIGRIN
(Fernelendt)
Legjobb cipők krém
Mindenütt kapható!
A bécsi vadászati kiállításon arany éremmel kitüntetve

XXIX-ik magyar királyi jótékony célú államsorsjáték.
Ezen pénz-sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordítani. Ezen sorsjátéknak összesen 14885 nyereménye van, melyeknek összes értéke 475000 koronára rug készpénzben.
Főnyeremény 200.000 korona készpénzben.

Továbbá:

1 főnyeremény	30.000 K készp.	20 nyer. á 200 K	4.000 K készp.
1	20.000 >	40 > 150 >	6.000 >
1	10.000 >	100 > 100 >	10.000 >
1	5.000 >	200 > 50 >	10.000 >
5 nyer. á 1000 K	5.000 >	2500 > 20 >	50.000 >
5 > 500 >	2.500 >	12000 > 10 >	120.000 >
10 > 250 >	2.500 >	14885 nyeremény	összesen 475.000 K készp.

Huzás visszavonhatatlanul 1911. évi december hó 14-én.
Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságtól Budapesten (Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dobánytözdében és váltó-üzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld.

A magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Vas- és Rézipar r.-t. Nagyvárad
Telefon Gyártelep 1015. Telefon Városi raktár.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a **Rákóczi-ut 13-ik szám alatt Weiszlovits - palotában** vas- és rézbútor kiállításunkat folyó hó **15-én megkezdjük.** Raktáron tartunk a legszebb és legjobb kivitelű árukat. Eredeti **gyári árban** árusítjuk.

A szabadalmazott Éden-pamlag kizárólagos eladási helye!
A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, a megtekintés vételkényszer nélkül maradunk
Teljes tisztelettel

Vas- és rézipar R.-T.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

Main railway schedule table for Budapest-Nagyvárad-Kolozsvár route, including columns for V.v., Gy.v., Sz.v., Tvsz., Sz.v., Gy.v., Oda., and Vissza.

Püspökladány—Debrecen—Szatmár.

Sub-schedule table for Püspökladány-Debrecen-Szatmár route, including columns for Szv., Gyv., and Tvsz.

Nagyvárad—Vaskó—Körösbarafalva.

Vésztő—Kötegyán—Pusztahollód.

Sub-schedule table for Nagyvárad-Vaskó-Körösbarafalva route, including columns for Tvsz., Szv., Oda., and Vissza.

Sub-schedule table for Vésztő-Kötegyán-Pusztahollód route, including columns for Vv., Oda., and Vissza.

Szombatság—Venterrogoz—Bihardobrosd.

Sub-schedule table for Szombatság-Venterrogoz-Bihardobrosd route, including columns for Vv., Tvsz., Oda., and Vissza.

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad.

Nagyvárad—Gyoma.

Sub-schedule table for Nagyvárad-Békéscsaba-Szeged-Arad route, including columns for Szv., Mv., Oda., and Vissza.

Sub-schedule table for Nagyvárad-Gyoma route, including columns for Szv., Vv., Oda., and Vissza.

Szekelyhid—Margitta—Szilágysomlyó.

Nagyvárad—Ermihályfalva.

Debrecen—Nagyvárad.

Sub-schedule table for Szekelyhid-Margitta-Szilágysomlyó route, including columns for Vv., Szv., Oda., and Vissza.

Sub-schedule table for Nagyvárad-Ermihályfalva route, including columns for Vv., Szv., Oda., and Vissza.

Sub-schedule table for Debrecen-Nagyvárad route, including columns for Szv., Vv., Oda., and Vissza.

Sáránd—Nagyléta—Vértés.

Sub-schedule table for Sáránd-Nagyléta-Vértés route, including columns for Vv., Vv., Vv., Oda., and Vissza.

Az idő közép-európai idő szerint. A vastag számok gyorsvonatokat jelentenek. A este 600 órától reggeli 5:00-ig terjedő idő a percek aláhúzásával van jelölve. Gy.v. = gyorsvonat. Szv. = személyvonat. Mv. = motorvonat. Vv. = vegyesvonat. Tvsz. = tehervonat személyszállítással. † = a vonat feltételesen megáll.

Elsőrendű női szabóság!

Tisztelettel értesitem Nagyvárad és vidéke n. é.
hölgyközönségét, hogy női-divat üzletemhez

íróm női szabógot

rendeztem be, melynek vezetését elsőrendű modern szabász látja el.

Kiváló tisztelettel

FIEGMAN

DIVATHÁZA.